

Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos taikomos poveikio priemonės

2023 m. rugpjūčio 1 d.

Vadovaudamasi [Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo](#) 32 straipsniu, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko 2018 m. rugpjūčio 22 d. įsakymu Nr. 22.3-192 „Dėl ūkio subjektų konsultavimo Valstybinėje atominės energetikos saugos inspekcijoje“, Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (toliau – VATESI) teikia šią viešai paskelbtą konsultaciją. Ši konsultacija nėra laikoma oficialiu norminiu teisės akto aiškinimu ir neturi teisės akto galios.

VATESI, prižiūradama ūkio subjektų veiklą, susijusią su branduolinės energetikos objektais, branduolinėmis ir branduolinio kuro ciklo medžiagomis ir kitą veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais branduolinės energetikos srityje, už šios srities teisės aktų nesilaikymą taiko poveikio priemones. Poveikio priemonių sistema yra sudaryta taip, jog būtų laikomasi proporcingumo principo – griežtesnės poveikio priemonės būtų taikomos už sunkesnius pažeidimus (atsižvelgus į pažeidimo pobūdį, padarytos žalos dydį, mastą).

Šioje konsultacijoje pateikiama informacija apie:

1. VATESI darbuotojų teises patikrinimų metu.....	2
2. Poveikio priemonės už mažareikšmius teisės aktų reikalavimų pažeidimus	3
3. Poveikio priemonės, taikomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymu.....	3
3.1. Privalomus vykdyti nurodymus	3
3.2. Įspėjimus dėl Branduolinės saugos įstatymo 22 straipsnio 1 dalyje nurodytų licencijų ir 22 straipsnio 2 dalyje nurodytų leidimų galiojimo sustabdymo, jų galiojimo sustabdymą ir panaikinimą.....	5
3.3. Poveikio priemonės, taikomas sertifikatų, nurodytų Branduolinės saugos įstatymo 22 ¹ straipsnio 1–2 dalyse, turėtojams.....	6
3.4. Ekonominės sankcijas už Branduolinės saugos įstatymo 47 straipsnio 1–2 dalyse nurodytus pažeidimus	6
4. Poveikio priemonės, taikomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymu	7
4.1. Poveikio priemonės, taikomas Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims	7
4.2. Įspėjimą apie galimą veiklos registravimo panaikinimą, veiklos registravimo panaikinimą..	8
4.3. Įspėjimą apie galimą Radiacinės saugos įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje nurodytos licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymą, licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymą, licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo panaikinimą	8
4.4. Privalomą vykdyti nurodymą pašalinti nustatytus teisės aktų, reglamentuojančių radiacinės ir (ar) fizinės saugos mokymą, pažeidimus	9
4.5. Įspėjimą apie galimą radiacinės saugos atestavimo pažymėjimo galiojimo sustabdymą, radiacinės saugos atestavimo pažymėjimo ir (ar) fizinės saugos atestavimo pažymėjimo galiojimo sustabdymą, panaikinimą	10
4.6. Poveikio priemonės, taikomas branduolinės energetikos objektų dozimetrijos tarnyboms ..	11
4.7. Įspėjimą apie galimą branduolinės energetikos srities veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais radiacinės saugos eksperto pažymėjimo galiojimo sustabdymą, eksperto pažymėjimo galiojimo sustabdymą, panaikinimą.....	12
4.8. Leidimo vežti radioaktyviasias medžiagas ar standartinio dokumento galiojimo panaikinimą	13

5. Poveikio priemonės, taikomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksu.....	13
6. Baudžiamąją atsakomybę.....	14

VATESI darbuotojų teisės patikrinimų metu

Vadovaujantis [Branduolinės saugos įstatymo](#) 12 straipsnio 2 dalimi, VATESI darbuotojai, pateikę tarnybinį pažymėjimą, VATESI viršininko išduotą dokumentą, patvirtinantį jų įgaliojimus, ir, kai būtina, galiojantį leidimą patekti į branduolinės energetikos objektą, turi šias teises:

- 1) priežiūros tikslais atlikdami patikrinimus lankytis branduolinės energetikos objekte, jo statybos vietoje (aikštelėje) arba licencijuojamos veiklos vykdymo vietoje bet kuriuo metu;
- 2) pagal [Branduolinės saugos įstatymo](#) ir kitų įstatymų bei kitų teisės aktų nustatytas sąlygas ir procedūras gauti įgaliojimams vykdyti reikalingą informaciją;
- 3) patekti ir atlikti patikrinimą pareiškėjo, licencijos, leidimo ar sertifikato turėtojo ar jiems paslaugas teikiančių, prekes tiekiančių, darbus atliekančių asmenų ar kitą su branduolinėmis ir (ar) branduolinio kuro ciklo medžiagomis susijusią veiklą vykdančio asmens patalpose, teritorijoje ir transporto priemonėse, peržiūrėti reikalingus dokumentus, skaitmeninėse ir kitose laikmenose esančią informaciją, gauti jų kopijas ar išrašus;
- 4) gauti žodinius ir rašytinius paaiškinimus iš asmenų, susijusių su tikrinamo asmens veikla, reikalauti, kad šie asmenys atvyktų duoti paaiškinimų į VATESI tarnybines patalpas;
- 5) laikinai paimti dokumentus ir (ar) daiktus, kurie būtini ar turi įrodomosios reikšmės atliekant pažeidimo tyrimą, pateikdami motyvuotą sprendimą dėl dokumentų ir (ar) daiktų poėmio ir paimtų dokumentų ir (ar) daiktų aprašą;
- 6) pasitelkti specialistus ir ekspertus branduolinei saugai vertinti ir kitiems susijusiems darbams atlikti;
- 7) tikrindami ir tirdami pažeidimus, naudoti technines priemones, įskaitant fotografavimo ir filmavimo įrangą.

Vadovaujantis [Radiacinės saugos įstatymo](#) 8 straipsnio 12 dalimi, VATESI darbuotojai, pateikę tarnybinį pažymėjimą ir pavedimą atlikti patikrinimą, turi šias teises:

- 1) priežiūros tikslais atlikdami patikrinimus, dalyvaujant Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens (t. y. planuojančio vykdyti veiklą, veiklos vykdytojo ir asmens, kurio veiklos nereikia įteisinti, tačiau kurių vykdoma veikla gali turėti įtakos žmonių ir aplinkos apšvitai jonizuojančiąja spinduliuote) atstovui, lankytis Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens veiklos vietoje (patekti į asmens patalpas, teritoriją ir transporto priemones);
- 2) peržiūrėti dokumentus ir skaitmeninėse bei kitose laikmenose esančią informaciją, asmens duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, kurie reikalingi prižiūrėti, kaip Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo laikosi [Radiacinės saugos įstatyme](#) ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose radiacinę ir fizinę saugą, nustatytų reikalavimų, gauti jų kopijas ar išrašus;
- 3) gauti žodinius ir rašytinius paaiškinimus iš Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens vadovo ar jo įgaliotų asmenų, reikalauti, kad šie asmenys atvyktų duoti paaiškinimų į VATESI patalpas;
- 4) atlikti radiologinius tyrimus ir paimti ėminius radiologiniams tyrimams;
- 5) laikinai paimti dokumentus ir skaitmenines bei kitas laikmenas, kuriose saugoma informacija, asmens duomenys, įskaitant sveikatos duomenis, ir (ar) daiktus, kurie būtini ar turi įrodomosios reikšmės atliekant pažeidimo tyrimą, pateikdami motyvuotą sprendimą dėl dokumentų ir (ar) daiktų poėmio ir paimtų dokumentų ir (ar) daiktų aprašą;
- 6) tikrindami ir tirdami pažeidimus, naudoti technines priemones, įskaitant fotografavimo, filmavimo ir garso įrašymo įrangą.

Poveikio priemonės už mažareikšmius teisės aktų reikalavimų pažeidimus

Vadovaudamasis [Viešojo administravimo įstatymo](#) 38 straipsniu, nustatęs teisės aktų reikalavimų nesilaikymo ar netinkamo vykdymo faktą, kuris vertintinas kaip mažareikšmius teisės aktų reikalavimų pažeidimas (toliau – mažareikšmius pažeidimas) ir kurį galima ištaisyti nedelsiant patikrinimą atliekančio VATESI darbuotojo akivaizdoje, VATESI darbuotojas:

1) siekdamas, kad mažareikšmius pažeidimas būtų nedelsiant ištaisytas patikrinimą atliekančio VATESI darbuotojo akivaizdoje, nedelsdamas informuoja apie mažareikšmį pažeidimą asmens, nurodyto Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, asmens, vykdančio radiacinės saugos mokymą arba dozimetrijos tarnybos įgaliotą atstovą. Apie tokį pažeidimą taip pat nedelsiant yra informuojamas Branduolinės saugos įstatymo 22 straipsnio 1 dalyje nurodytos licencijos ar 22 straipsnio 2 dalyje nurodyto leidimo turėtojo, asmens, įsigijusio, turinčio, naudojančio branduolines medžiagas ar vykdančio su branduolinio kuro ciklu susijusius mokslinius tyrimus ir taikomąją veiklą, ar kito ūkio subjekto, kurio priežiūra vykdoma vadovaujantis Branduolinės saugos įstatymu, (toliau kartu vadinama – ūkio subjektas) įgaliotas atstovas;

2) jeigu mažareikšmius pažeidimas ištaisomas patikrinimą atliekančio VATESI darbuotojo akivaizdoje, tokio pažeidimo tyrimas nutraukiamas ir poveikio priemonės neskiriamos. Tokiu atveju asmens, nurodyto Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, asmens, vykdančio radiacinės saugos mokymą, dozimetrijos tarnybos arba ūkio subjekto įgaliotam atstovui pareiškama žodinė pastaba;

3) jeigu mažareikšmio pažeidimo nedelsiant ištaisyti negalima patikrinimą atliekančio VATESI darbuotojo akivaizdoje, asmeniui, nurodytam Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, asmeniui, vykdančiam radiacinės saugos mokymą, dozimetrijos tarnybai arba ūkio subjektui pateikiamas rašytinis nurodymas pašalinti mažareikšmį pažeidimą.

Mažareikšmiai pažeidimai laikomi pažeidimais, atitinkantys [Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.1.4-2017 „Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos poveikio priemonių taikymo tvarkos aprašas“](#), patvirtintų VATESI viršininko 2011 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 22.3-106 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.1.4-2017 „Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos poveikio priemonių taikymo tvarkos aprašas“ patvirtinimo“ (toliau – BSR-1.1.4-2017), 24–25 punktuose nurodytus kriterijus.

Mažareikšmių pažeidimų institutą reglamentuoja:

- 1) [Viešojo administravimo įstatymas](#) (38 straipsnis);
- 2) [BSR-1.1.4-2017](#).

Poveikio priemonės, taikomos vadovaujantis Branduolinės saugos įstatymu

Privalomi vykdyti nurodymai

VATESI ūkio subjektams teikia *privalomus vykdyti nurodymus pašalinti nustatytus branduolinės saugos, fizinės saugos, radiacinės saugos vykdančią branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais ir branduolinių medžiagų apskaitos ir kontrolės ir kitų reikalavimų, atsirandančių dėl Lietuvos Respublikos tarptautinių branduolinio ginklo neplatinimo įsipareigojimų, vykdymo pažeidimus* (toliau – pažeidimas) VATESI nustatytais terminais, kai yra bent vienas iš šių atvejų:

1) išdavus licenciją ar leidimą, paaiškėja, kad paraiškoje ir (ar) kituose pateiktuose dokumentuose buvo pateikti klaidingi duomenys;

2) licencijos ar leidimo turėtojas nebeatitinka reikalavimų, kuriuos atitiko, kai licencija ar leidimas buvo išduoti;

3) ūkio subjektas pažeidžia branduolinę saugą, fizinę saugą, radiacinę saugą vykdant branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais ir (ar) branduolinių medžiagų apskaitą ir kontrolę ir reikalavimų, atsirandančių dėl Lietuvos Respublikos tarptautinių branduolinio ginklo neplatinimo įsipareigojimų, vykdymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

VATESI ūkio subjektams teikia vieną ar kelis *privalomas vykdyti nurodymus sustabdyti su pažeidimu susijusius darbus, sustabdyti branduolinį reaktorių, sumažinti branduolinio reaktoriaus galią ir (ar) sustabdyti kitų įrenginių eksploatavimą*, kai yra bent vienas iš šių atvejų:

1) nustatoma, kad branduolinės energetikos objekto įrangos veikimo parametrai neatitinka licencijos ar leidimo turėtojo normatyviniuose techniniuose dokumentuose, branduolinės energetikos objekto projekte ar eksploatavimo dokumentuose nurodytų leistinų ribinių verčių;

2) nustatoma, kad branduolinės energetikos objekto eksploatavimas neatitinka licencijos ar leidimo turėtojo normatyviniuose techniniuose dokumentuose, branduolinės energetikos objekto projekte ar eksploatavimo dokumentuose nurodytų saugaus eksploatavimo sąlygų;

3) nustatoma, kad saugai svarbių branduolinės energetikos objekto konstrukcijų, sistemų ir komponentų savybės neatitinka ar gali neatitikti nustatytų branduolinės energetikos objekto projekte;

4) nustatomi ūkio subjekto veiksmai ar neveikimas, dėl kurių gali būti arba yra pažeisti radionuklidus sulaikantys ir (ar) jonizuojančiąją spinduliuotę slopinantys barjerai;

5) nustatomi ūkio subjekto veiksmai ar neveikimas, dėl kurių į aplinką išmetamų radionuklidų aktyvumas gali viršyti ar viršija radionuklidų išmetimo į aplinką plane nustatytas ribines vertes;

6) nustatomi ūkio subjekto veiksmai ar neveikimas, dėl kurių darbuotojų apšvitos dozės gali viršyti arba viršija sveikatos apsaugos ministro nustatytas ribines vertes;

7) nustatomas [Branduolinės saugos įstatymo](#) 6 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytas pažeidimas, kuris gali lemti ar lėmė tarptautinių sankcijų, kaip jos apibrėžiamos [Lietuvos Respublikos ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatyme](#), įgyvendinimą.

Privalomas vykdyti nurodymas sustabdyti su pažeidimu susijusius darbus, sustabdyti branduolinį reaktorių, sumažinti branduolinio reaktoriaus galią ir (ar) sustabdyti kitų įrenginių eksploatavimą bei privalomas vykdyti nurodymas pašalinti pažeidimus, jeigu jis teikiamas [Branduolinės saugos įstatymo](#) 6 straipsnio 3 dalies 5 ir 6 punktuose nurodytais atvejais (šiuurkštus pažeidimas), turi būti pradedamas vykdyti nedelsiant gavus privalomą vykdyti nurodymą (VATESI nustatomas terminas yra ne trumpesnis kaip viena valanda nuo privalomo vykdyti nurodymo gavimo momento; šis terminas negali būti pratęsimas). Kitų privalomų vykdyti nurodymų terminai nustatomi ne trumpesni kaip 10 dienų nuo privalomo vykdyti nurodymo gavimo dienos ir gali būti pratęsimi ūkio subjekto prašymu (kreiptis reikia ne vėliau kaip per 5 dienas nuo privalomo vykdyti nurodymo gavimo dienos, o jeigu objektyvių aplinkybių, dėl kurių ūkio subjektas per nustatytą terminą nespės pašalinti pažeidimo, atsiradimo priežasčių iš anksto (per 5 dienas nuo privalomo vykdyti nurodymo gavimo dienos) nebuvo galima numatyti, – nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 2 dienas po to, kai tokios aplinkybės paaiškėjo). Kreipimosi forma nustatyta [BSR-1.1.4-2017](#) 4 priede.

Ūkio subjektas, gavęs privalomą vykdyti nurodymą, ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo šio nurodymo gavimo dienos arba, jeigu ūkio subjektas kreipėsi dėl privalomo vykdyti nurodymo įvykdymo termino pratęsimo – per 20 darbo dienų nuo sprendimo dėl privalomo vykdyti nurodymo įvykdymo termino pratęsimo ar nepratęsimo dienos, bet neviršijant privalomame vykdyti nurodyme nurodyto termino, parengia ir pateikia priemonių planą VATESI viršininko pateiktam privalomam vykdyti nurodymui įgyvendinti (toliau – priemonių planas). Šiuurkštaus pažeidimo (pažeidimai,

nurodyti Branduolinės saugos įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 5 ir 6 punktuose) arba mažareikšmio pažeidimo, dėl kurio ūkio subjektui buvo pateiktas rašytinis nurodymas pašalinti mažareikšmį teisės aktų reikalavimų pažeidimą, atvejais priemonių planas nerengiamas ir nustatyti pažeidimai turi būti pašalinti ir (ar) kiti privalomi vykdyti nurodymai turi būti įvykdyti per privalomame vykdyti nurodyme nurodytą terminą, o nustatyti mažareikšmiai pažeidimai turi būti pašalinti per nurodyme pašalinti mažareikšmį teisės aktų reikalavimų pažeidimą nustatytą (arba pratęstą) terminą. Ūkio subjektas, įvykdęs konkrečią priemonę ar priemones iš priemonių plano, per 20 darbo dienų nuo šios priemonės ar priemonių įgyvendinimo pabaigos turi apie tai informuoti VATESI, pateikdamas priemonių įgyvendinimą pagrindžiančius dokumentus.

Siekdamas pakeisti konkrečias priemonių plane nurodytas priemones ar šių priemonių įgyvendinimo terminus, ūkio subjektas turi apie tai pranešti VATESI, pateikdamas tokio sprendimo pagrindimą. Siūlomi priemonių įgyvendinimo terminai turi neviršyti VATESI viršininko nustatyto galutinio pažeidimų pašalinimo ir (ar) kito privalomo vykdyti nurodymo įvykdymo termino.

Ūkio subjektas, įvykdęs privalomą vykdyti nurodymą, per 20 darbo dienų turi apie tai raštu informuoti VATESI, pateikdamas informaciją apie pažeidimo pašalinimo datą, įvykdytas konkrečias priemones, siekiant pašalinti nustatytą pažeidimą, priemonių įgyvendinimą patvirtinančius ataskaitinius dokumentus, teiktus VATESI, nurodant jų pateikimo datą ir rašto numerį. Tuo atveju, kai buvo pateiktas privalomas vykdyti nurodymas sustabdyti su pažeidimu susijusius darbus, sustabdyti branduolinį reaktorių, sumažinti branduolinio reaktoriaus galią ir (ar) sustabdyti kitų įrenginių eksploatavimą, šio privalomo vykdyti nurodymo galiojimas gali būti panaikintas tik VATESI sprendimu, kuris priimamas įvertinus ūkio subjekto pateiktus dokumentus.

Privalomi vykdyti nurodymai gali būti skundžiami vadovaujantis [Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymu](#). Privalomo vykdyti nurodymo apskundimas nesustabdo privalomų vykdyti nurodymų vykdymo.

Privalomų vykdyti nurodymų teikimas reglamentuojamas:

- 1) [Branduolinės saugos įstatyme](#) (6 straipsnis, 47 straipsnio 3 dalis);
- 2) [BSR-1.1.4-2017](#).

Įspėjimai dėl Branduolinės saugos įstatymo 22 straipsnio 1 dalyje nurodytų licencijų ir 22 straipsnio 2 dalyje nurodytų leidimų galiojimo sustabdymo, jų galiojimo sustabdymas ir panaikinimas

Jeigu licencijos ar leidimo turėtojas [Branduolinės saugos įstatymo](#) 6 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytų privalomų vykdyti nurodymų neįvykdo per nustatytą terminą ar po to, kai [Branduolinės saugos įstatymo](#) 6 straipsnio 9 dalyje nurodyta tvarka buvo pratęstas pažeidimų pašalinimo terminas, arba įvykdo juos netinkamai, licencijos ar leidimo turėtojas VATESI raštu *įspėjamas apie galimą licencijos ar leidimo galiojimo sustabdymą*.

Licencijos turėtojas taip pat *įspėjamas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą*, jeigu branduolinės energetikos objekto periodinio saugos vertinimo ataskaita nėra pateikta VATESI suderintais terminais, nurodytais Branduolinės saugos įstatymo 32 straipsnio 7¹ dalyje, ankstesnėje periodinio saugos vertinimo ataskaitoje vadovaujantis šio straipsnio 7 dalies 4 punktu arba šio straipsnio 7⁸ dalyje.

Licencijos ar leidimo galiojimas sustabdomas, jeigu licencijos ar leidimo turėtojas per įspėjime apie galimą licencijos ar leidimo galiojimo sustabdymą nurodytą terminą nepašalina nustatytų pažeidimų (trūkumų).

Licencijos galiojimas taip pat sustabdomas, jeigu per [Branduolinės saugos įstatymo](#) 32 straipsnio 7³ dalies 2 punkte nurodytą terminą VATESI suderinti nebuvo pateikta periodinio saugos vertinimo ataskaita.

Licencijos ar leidimo galiojimas sustabdomas be išpėjimo, jeigu nevykdant [Branduolinės saugos įstatymo](#) 6 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytų privalomų vykdyti nurodymų į aplinką išmetamų radionuklidų aktyvumas viršija radionuklidų išmetimo į aplinką plane nustatytas ribines vertes ir (ar) darbuotojų apšvitos dozės viršija sveikatos apsaugos ministro nustatytas ribines vertes.

Sustabdžius licencijos ar leidimo galiojimą, licencijuojama veikla turi būti sustabdyta ne vėliau kaip per VATESI nurodytą terminą.

Jeigu licencijos ar leidimo turėtojas nepašalina pažeidimų (trūkumų) per nustatytą terminą po licencijos ar leidimo sustabdymo, VATESI viršininkas *panaikina licencijos ar leidimo galiojimą*.

Licencijos ar leidimo turėtojas, kurio licencija ar leidimas sustabdyti ar panaikinti, privalo vykdyti visus veiksmus, reikalingus saugai užtikrinti.

Šias procedūras reglamentuoja:

1) [Branduolinės saugos įstatymas](#) (27 straipsnis, 29 straipsnio 1 dalies 5 punktas ir 4–6 dalys, 32 straipsnio 7³ ir 7⁵ dalys);

2) [Branduolinės energetikos srities veiklos licencijų ir leidimų išdavimo taisyklės](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 20 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl Branduolinės energetikos srities veiklos licencijų ir leidimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“.

Poveikio priemonės, taikomos sertifikatų, nurodytų Branduolinės saugos įstatymo 22¹ straipsnio 1–2 dalyse, turėtojams

VATESI *ispėja* sertifikato, nurodyto [Branduolinės saugos įstatymo](#) 22¹ straipsnio 1–2 dalyse, turėtoją apie sertifikato galiojimo sustabdymą nustačiusi, kad:

- 1) paraiškoje ir (ar) kituose pateiktuose dokumentuose buvo pateikti klaidingi duomenys;
- 2) nustatoma, kad pažeidžiami [Branduolinės saugos įstatymo](#) 22¹ straipsnio 3 dalyje nurodyti reikalavimai arba 4 dalyje nurodytos alternatyvios ir (ar) papildomos saugos priemonės.

VATESI *sertifikato galiojimą sustabdo*, jeigu per nurodytą terminą nustatyti trūkumai nepašalinami.

VATESI *sertifikato galiojimą panaikina*, jeigu po sertifikato galiojimo sustabdymo:

- 1) per nurodytą terminą nėra pašalinami trūkumai;
- 2) sertifikato turėtojas, kurio sertifikato galiojimas sustabdytas, vykdo sertifikate nurodytą veiklą ir (ar) naudoja radioaktyviųjų medžiagų konstrukciją ar pakuotės konstrukciją.

Sustabdžius ar panaikinus sertifikato galiojimą, veikla, kuriai vykdyti išduotas sertifikatas, negali būti vykdoma, radioaktyviosios medžiagos ir (ar) pakuotės konstrukcija negali būti naudojama.

Šias procedūras reglamentuoja [Branduolinės saugos įstatymas](#) (26¹ straipsnio 11–16 dalys).

Ekonominės sankcijos už Branduolinės saugos įstatymo 47 straipsnio 1–2 dalyse nurodytus pažeidimus

Juridiniam asmeniui, kuris nesilaiko [Branduolinės saugos įstatyme](#) ir kituose teisės aktuose nustatytų branduolinės saugos, radiacinės saugos vykdamas branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, fizinės saugos reikalavimų ir dėl to yra pažeidžiami radionuklidus sulaikantys ir (ar) jonizuojančiąją spinduliuotę slopinantys barjerai ir (ar) į aplinką išmetamų radionuklidų aktyvumas viršija nustatytas normas, ir (ar) darbuotojų apšvitos dozės viršija nustatytas normas, taip pat kuris nesilaiko reikalavimų, atsirandančių dėl Lietuvos Respublikos priimtų tarptautinių branduolinio ginklo neplatavimo įsipareigojimų, ir tai yra susiję su dideliais branduolinių medžiagų kiekiais, apibrėžtais Tarptautinės atominės energijos agentūros, taip pat juridiniam asmeniui, padariusiam šiuos pažeidimus pakartotinai, VATESI viršininkas turi teisę taikyti *ekonomines sankcijas – baudas*, nurodytas [Branduolinės saugos įstatymo](#) 47 straipsnio 1–2 dalyse.

Kartu su šiomis ekonominėmis sankcijomis VATESI viršininkas turi teisę taikyti privalomus vykdyti nurodymus (pašalinti pažeidimus, sustabdyti su pažeidimu susijusius darbus, sustabdyti branduolinių reaktorių, sumažinti branduolinio reaktoriaus galią ir (ar) sustabdyti kitų įrenginių eksploatavimą).

Ekonominių sankcijų taikymas reglamentuojamas:

- 1) [Branduolinės saugos įstatyme](#) (47–48 straipsniai);
- 2) [BSR-1.1.4-2017](#).

Poveikio priemonės, taikomos vadovaujantis Radiacinės saugos įstatymu

Poveikio priemonės, taikomos Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims

VATESI teikia *privalomus vykdyti nurodymus pašalinti nustatytus teisės aktų, reglamentuojančių radiacinę ir (ar) fizinę saugą, pažeidimus* (toliau – radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimai), nustatčius, kad Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo pažeidė teisės aktų, reglamentuojančių radiacinę ir (ar) fizinę saugą, reikalavimus.

VATESI patikrinimo metu nustatčius, kad Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo padarė radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimą, išskyrus mažareikšmį teisės aktų, reglamentuojančių radiacinę ir (ar) fizinę saugą, pažeidimą, VATESI *įspėja* Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytą asmenį *apie galimą darbo su konkrečiu jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniu sustabdymą* ir nustato terminą radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimui pašalinti.

VATESI *sustabdo darbą su konkrečiu jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniu*, jeigu nustato, kad Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo *įspėtas dėl radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimų apie galimą darbo su konkrečiu jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniu sustabdymą, išskyrus mažareikšmius teisės aktų, reglamentuojančių radiacinę ir (ar) fizinę saugą, pažeidimus, per VATESI nustatytą terminą šių pažeidimų nepašalino*. VATESI darbą su konkrečiu jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniu *gali sustabdyti be įspėjimo*, jeigu Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo:

- 1) vykdydamas veiklą pažeidė radiacinės ar fizinės saugos reikalavimus, dėl kurių kilo grėsmė žmonių sveikatai ar gyvybei, buvo daroma žala aplinkai;
- 2) nustatyta tvarka laiku ir išsamiai neinformavo VATESI apie įvykusį radiologinį incidentą ar radiologinę avariją ir nesiėmė priemonių, kad būtų pašalintas jų žalingas poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai bei padariniai;
- 3) vykdė neįteisintą veiklą.

VATESI, atsižvelgdama į radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimams pašalinti būtinas įgyvendinti priemones bei radiacinės ir (ar) fizinės saugos reikalavimus, nustato protingus terminus šiems pažeidimams pašalinti (kurie, jeigu nekyla grėsmė žmonių sveikatai ar gyvybei, nėra daroma žala aplinkai, negali būti ilgesni kaip 2 mėnesiai nuo privalomojo vykdyti nurodymo pašalinti radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimus pateikimo dienos, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip), taiko kitas [Radiacinės saugos įstatyme](#) (panaikina veiklos registravimą, sustabdo ar panaikina licencijos ar laikinojo leidimo galiojimą) ir kituose įstatymuose nurodytas poveikio priemones. VATESI nustatytas terminas radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimams pašalinti gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 2 mėnesiams nuo Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens motyvuoto prašymo pratęsti terminą šiems pažeidimams pašalinti gavimo dienos, jeigu Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo dėl objektyvių aplinkybių per nustatytą terminą negali pašalinti radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimų ir pateikia motyvuotą prašymą pratęsti terminą šiems pažeidimams pašalinti.

Poveikio priemonių taikymo Radiacinės saugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims procedūrą reglamentuoja:

- 1) [Radiacinės saugos įstatymas](#) (8 straipsnio 5–11 dalys);
- 2) [BSR-1.1.4-2017](#).

Įspėjimas apie galimą veiklos registravimo panaikinimą, veiklos registravimo panaikinimas

Jeigu asmuo, vykdamas registruotą veiklą, nevykdo VATESI nustatytų privalomų vykdyti nurodymų, VATESI *ispėja asmenį, vykdančią registruotą veiklą, apie galimą veiklos registravimo panaikinimą* ir nustato ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų nuo įspėjimo apie galimą veiklos registravimo panaikinimą gavimo dienos terminą, per kurį radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimai turi būti pašalinti.

Asmuo, vykdamas registruotą veiklą, per nustatytą terminą pašalinęs radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimus, dėl kurių buvo įspėtas apie galimą veiklos registravimo panaikinimą, privalo iki termino šiems pažeidimams pašalinti pabaigos VATESI pateikti paaiškinimus, kaip radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimai buvo pašalinti, ir dokumentus, patvirtinančius, kad šie pažeidimai buvo pašalinti. VATESI nustatytas terminas radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimams pašalinti gali būti pratęstas ne trumpiau kaip 5 darbo dienoms nuo dokumentų gavimo dienos, jeigu asmuo, vykdamas registruotą veiklą, dėl objektyvių aplinkybių per nustatytą terminą negali pašalinti šių pažeidimų ir pateikia motyvuotą prašymą pratęsti terminą radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimams pašalinti.

VATESI *panaikina veiklos registravimą*, jeigu asmuo, vykdamas registruotą veiklą, [Veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais įteisinimo taisyklėse](#), patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugsėjo 12 d. nutarimu Nr. 918 „Dėl Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo įgyvendinimo“ (toliau – Veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais įteisinimo taisyklės), nustatyta tvarka įspėtas apie galimą veiklos registravimo panaikinimą dėl radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimų, išskyrus mažareikšmius teisės aktų, reglamentuojančių radiacinę ir (ar) fizinę saugą, pažeidimus, per VATESI nustatytą terminą šių pažeidimų nepašalina.

Veiklos registravimo panaikinimas nepanaikina asmens, vykdžiusio registruotą veiklą, atsakomybės už radiacinės ir fizinės saugos užtikrinimą. Panaikinus veiklos registravimą [Radiacinės saugos įstatymo](#) 15 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytu atveju, asmuo gali kreiptis dėl tos pačios veiklos registravimo ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo veiklos registravimo panaikinimo dienos.

Įspėjimo apie galimą veiklos registravimo panaikinimą, veiklos registravimo panaikinimo procedūras reglamentuoja:

- 1) [Radiacinės saugos įstatymas](#) (15 straipsnis);
- 2) [Veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais įteisinimo taisyklės](#).

Įspėjimas apie galimą Radiacinės saugos įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje nurodytos licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymą, licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymas, licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo panaikinimas

Jeigu licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas nevykdo VATESI nustatytų privalomų vykdyti nurodymų pašalinti radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimus, VATESI *ispėja licencijos ar laikinojo leidimo turėtoją apie galimą licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymą* ir nustato ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų nuo įspėjimo apie galimą licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymą gavimo dienos terminą, per kurį šie pažeidimai turi būti pašalinti.

VATESI *sustabdo licencijos ar laikinojo leidimo galiojimą*, jeigu:

1) vykdamt veiklą buvo pažeisti radiacinės ar fizinės saugos reikalavimai, dėl kurių kilo grėsmė žmonių sveikatai ar gyvybei, daroma žala aplinkai. Šiuo atveju *licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas gali būti sustabdomas be įspėjimo*;

2) licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas nustatyta tvarka laiku ir išsamiai neinformavo VATESI apie įvykusį radiologinį incidentą ar radiologinę avariją ir nesiėmė priemonių, kad būtų pašalintas jų žalingas poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai bei padariniai. Šiuo atveju *licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas gali būti sustabdomas be įspėjimo*;

3) licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas [Veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais įteisinimo taisyklėse](#) nustatyta tvarka įspėtas apie galimą licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymą dėl radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimų, išskyrus mažareikšmius teisės aktų, reglamentuojančių radiacinę ir (ar) fizinę saugą, pažeidimus, per VATESI nustatytą terminą šių pažeidimų nepašalina.

VATESI, priėmusi sprendimą sustabdyti licencijos ar laikinojo leidimo galiojimą [Radiacinės saugos įstatymo](#) 15 straipsnio 3 dalies 1–3 punktuose nurodytais atvejais, nustato ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų ir ne ilgesnę kaip 6 mėnesių nuo sprendimo dėl licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymo gavimo dienos terminą, per kurį radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimai turi būti pašalinti. VATESI nustatytas terminas šiems pažeidimams pašalinti gali būti pratęstas ne ilgiau kaip vienam mėnesiui nuo dokumentų gavimo dienos, jeigu licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas dėl objektyvių aplinkybių per nustatytą terminą negali pašalinti radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimų ir pateikia motyvuotą prašymą pratęsti terminą šiems pažeidimams pašalinti.

VATESI panaikina licencijos ar laikinojo leidimo galiojimą, jeigu:

1) licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas per VATESI nustatytą terminą, kuris turi būti ne trumpesnis kaip 5 darbo dienos ir ne ilgesnis kaip 6 mėnesiai nuo sprendimo dėl licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymo gavimo dienos, nepašalina radiacinės ir (ar) fizinės saugos pažeidimų, dėl kurių [Radiacinės saugos įstatymo](#) 15 straipsnio 3 dalies 1–3 punktuose nurodytais atvejais buvo sustabdytas licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas;

2) licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas, kurio licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas buvo sustabdytas, toliau vykdė veiklą;

3) licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas iki licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymo termino pabaigos nepateikė prašymo panaikinti licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymą ir nepateikė prašymo pratęsti licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymo terminą.

Licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymas arba panaikinimas nepanaikina licencijos ar laikinojo leidimo turėtojo atsakomybės už radiacinės ir fizinės saugos užtikrinimą. Panaikinus licencijos ar laikinojo leidimo galiojimą [Radiacinės saugos įstatymo](#) 15 straipsnio 6 dalies 2, 3 ir 4 punktuose nurodytais atvejais, asmuo gali kreiptis dėl tos pačios rūšies licencijos ar laikinojo leidimo išdavimo ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo panaikinimo dienos.

Įspėjimo apie galimą licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymą, licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymą, licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo panaikinimo procedūras reglamentuoja:

- 1) [Radiacinės saugos įstatymas](#) (15 straipsnis);
- 2) [Veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais įteisinimo taisyklės](#);
- 3) [BSR-1.1.4-2017](#).

Privalomas vykdyti nurodymas pašalinti nustatytus teisės aktų, reglamentuojančių radiacinės ir (ar) fizinės saugos mokymą, pažeidimus

VATESI, vykdydama asmenų, vykdančių radiacinės ir (ar) fizinės saugos mokymą, priežiūrą, teikia šiems asmenims privalomus vykdyti nurodymus pašalinti nustatytus teisės aktų, reglamentuojančių radiacinės ir (ar) fizinės saugos mokymą, pažeidimus.

Privalomų vykdyti nurodymų pašalinti nustatytus teisės aktų, reglamentuojančių radiacinės ir (ar) fizinės saugos mokymą, pažeidimus teikimas reglamentuojamas:

- 1) [Radiacinės saugos įstatyme](#) (26 straipsnio 8 dalis);
- 2) [BSR-1.1.4-2017](#).

Įspėjimas apie galimą radiacinės saugos atestavimo pažymėjimo galiojimo sustabdymą, radiacinės saugos atestavimo pažymėjimo ir (ar) fizinės saugos atestavimo pažymėjimo galiojimo sustabdymas, panaikinimas

VATESI, nustačiusi, kad fizinis asmuo, turintis radiacinės saugos atestavimo pažymėjimą, nepateikė VATESI kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančių dokumentų ar informacijos [Radiacinės saugos įstatymo](#) 27 straipsnio 8 dalies 3 punkte nustatyta tvarka, raštu *įspėja* fizinį asmenį, turintį radiacinės saugos atestavimo pažymėjimą, apie galimą radiacinės saugos atestavimo pažymėjimo galiojimo sustabdymą ir nustato ne trumpesnę kaip 30 kalendorinių dienų nuo įspėjimo apie galimą radiacinės saugos atestavimo pažymėjimo galiojimo sustabdymą gavimo dienos terminą pažeidimui pašalinti. Fizinis asmuo, turintis radiacinės saugos atestavimo pažymėjimą, per nustatytą terminą pašalinęs pažeidimą, turi apie tai iki termino pažeidimui pašalinti pabaigos raštu pranešti VATESI ir pateikti paaiškinimą, kaip pažeidimas buvo pašalintas, ir dokumentus, patvirtinančius, kad pažeidimas buvo pašalintas. VATESI nustatytas terminas pažeidimui pašalinti gali būti pratęstas ne ilgiau kaip vienam mėnesiui nuo dokumentų gavimo dienos, jeigu fizinis asmuo, turintis radiacinės saugos atestavimo pažymėjimą, dėl objektyvių aplinkybių per nustatytą terminą negali pašalinti pažeidimo ir pateikia motyvuotą prašymą pratęsti terminą pažeidimui pašalinti.

VATESI *sustabdo* radiacinės saugos atestavimo pažymėjimo galiojimą, jeigu fizinis asmuo, turintis radiacinės saugos atestavimo pažymėjimą, įspėtas apie galimą radiacinės saugos atestavimo pažymėjimo galiojimo sustabdymą dėl [Radiacinės saugos įstatymo](#) 27 straipsnio 9 dalyje nurodyto pažeidimo, per VATESI nustatytą terminą šio pažeidimo nepašalina arba nepranešė VATESI apie pažeidimo pašalinimą.

VATESI *panaikina* radiacinės saugos atestavimo pažymėjimo galiojimą, jeigu fizinis asmuo, turintis radiacinės saugos atestavimo pažymėjimą:

- 1) per VATESI nustatytą terminą nepašalina pažeidimo, dėl kurio [Radiacinės saugos įstatymo](#) 27 straipsnio 10 dalies 1 punkte nurodytu atveju buvo sustabdytas radiacinės saugos atestavimo pažymėjimo galiojimas;
- 2) mokė temomis, nenurodytomis jo radiacinės saugos atestavimo pažymėjime;
- 3) nesilaikė radiacinės saugos mokymo programoje nurodytų temų turinio ar minimalios trukmės reikalavimų;
- 4) toliau mokė radiacinės saugos, jeigu radiacinės saugos atestavimo pažymėjimo galiojimas buvo sustabdytas.

VATESI fizinį asmenų, turinčių galiojantį radiacinės saugos atestavimo pažymėjimą, sąrašą skelbia VATESI [interneto svetainėje](#).

Panaikinus radiacinės saugos atestavimo pažymėjimo galiojimą [Radiacinės saugos įstatymo](#) 27 straipsnio 12 dalies 2–5 punktuose nurodytais atvejais, fizinis asmuo gali kreiptis dėl naujo radiacinės saugos atestavimo pažymėjimo išdavimo ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo radiacinės saugos atestavimo pažymėjimo galiojimo panaikinimo dienos.

Įspėjimo apie galimą radiacinės saugos atestavimo pažymėjimo galiojimo sustabdymo, radiacinės saugos atestavimo pažymėjimo galiojimo sustabdymo, panaikinimo procedūras reglamentuoja:

- 1) [Radiacinės saugos įstatymas](#) (27 straipsnis);
- 2) [Veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais įteisinimo taisyklės](#);
- 3) [Branduolinės saugos reikalavimai BSR-1.9.4-2016 „Branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais vykdančių darbuotojų ir asmenų, atsakingų už radiacinę saugą, privalomojo radiacinės saugos mokymo, žinių patikrinimo, instruktavimo ir fizinių asmenų, siekiančių įgyti teisę mokyti radiacinės saugos, atestavimo tvarkos aprašas“](#), patvirtinti VATESI viršininko 2016 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 22.3-73 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.9.4-2016 „Branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais vykdančių darbuotojų ir asmenų, atsakingų už radiacinę saugą, privalomojo radiacinės saugos mokymo, žinių patikrinimo, instruktavimo ir fizinių asmenų, siekiančių įgyti teisę mokyti radiacinės saugos, atestavimo tvarkos aprašas“ patvirtinimo“.

Poveikio priemonės, taikomos branduolinės energetikos objektų dozimetrijos tarnyboms

VATESI, vykdydama branduolinės energetikos objektų dozimetrijos tarnybų priežiūrą, teikia jiems *privalomus vykdyti nurodymus pašalinti nustatytus teisės aktų, reglamentuojančių jų pripažinimo reikalavimus, pažeidimus*.

VATESI raštu *įspėja* branduolinės energetikos objekto dozimetrijos tarnybą, turinčią VATESI išduotą pripažinimo pažymėjimą, *apie galimą pripažinimo pažymėjimo galiojimo sustabdymą*, nustačiusi, kad ji:

- 1) atliko matavimus ir (ar) apšvitos dozių įvertinimą, kurie nenurodyti pripažinimo pažymėjime;
- 2) neteikė duomenų VATESI sveikatos apsaugos ministro arba VATESI nustatyta tvarka arba dozimetrijos tarnyba neteikė duomenų Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registruui sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka, kai veiklos vykdytojas įgaliojo dozimetrijos tarnybą tokius duomenis teikti;
- 3) nepateikė VATESI dokumentų, nurodytų [Radiacinės saugos įstatymo](#) 28 straipsnio 9 dalies 2 ir 4 punktuose;
- 4) nesilaikė įdiegtos kokybės vadybos sistemos reikalavimų ir netobulino įdiegtos kokybės vadybos sistemos arba buvo sustabdytas ar panaikintas akreditavimo pažymėjimo galiojimas;
- 5) nesilaikė [Radiacinės saugos įstatymo](#) 28 straipsnio 1 dalyje nurodytuose VATESI patvirtintuose teisės aktuose nustatyto matavimų tikslumo.

VATESI, raštu įspėjusi branduolinės energetikos objekto dozimetrijos tarnybą, turinčią VATESI išduotą pripažinimo pažymėjimą, apie galimą pripažinimo pažymėjimo galiojimo sustabdymą, nustačiusi [Radiacinės saugos įstatymo](#) 28 straipsnio 11 dalyje nurodytą pažeidimą, nustato ne trumpesnę kaip 30 kalendorinių dienų nuo įspėjimo apie galimą pripažinimo pažymėjimo galiojimo sustabdymą gavimo dienos terminą pažeidimui pašalinti. Branduolinės energetikos objekto dozimetrijos tarnyba, turinti VATESI išduotą pripažinimo pažymėjimą, per nustatytą terminą pašalinusi šį pažeidimą, turi apie tai iki termino pažeidimui pašalinti pabaigos raštu pranešti VATESI ir pateikti paaiškinimą, kaip pažeidimas buvo pašalintas, ir dokumentus, patvirtinančius, kad pažeidimas buvo pašalintas. VATESI nustatytas terminas pažeidimui pašalinti gali būti pratęstas ne ilgiau kaip vienam mėnesiui nuo dokumentų gavimo dienos, jeigu branduolinės energetikos objekto dozimetrijos tarnyba, turinti VATESI išduotą pripažinimo pažymėjimą, dėl objektyvių aplinkybių per nustatytą terminą negali pašalinti pažeidimo ir pateikia motyvuotą prašymą pratęsti terminą pažeidimui pašalinti.

VATESI *sustabdo* pripažinimo pažymėjimo galiojimą, jeigu branduolinės energetikos objekto dozimetrijos tarnyba, turinti VATESI išduotą pripažinimo pažymėjimą, įspėta apie galimą pripažinimo pažymėjimo galiojimo sustabdymą dėl [Radiacinės saugos įstatymo](#) 28 straipsnio 11 dalyje nurodyto pažeidimo, per VATESI nustatytą terminą šio pažeidimo nepašalino arba nepranešė VATESI apie pažeidimo pašalinimą.

VATESI *panaikina* pripažinimo pažymėjimo galiojimą, jeigu:

1) branduolinės energetikos objekto dozimetrijos tarnyba, turinti VATESI išduotą pripažinimo pažymėjimą, per VATESI nustatytą terminą nepašalino pažeidimo, dėl kurio [Radiacinės saugos įstatymo](#) 28 straipsnio 13 dalies 1 punkte nurodytu atveju buvo sustabdytas pripažinimo pažymėjimo galiojimas;

2) atliko matavimus ir (ar) apšvitos dozių įvertinimą, jeigu pripažinimo pažymėjimo galiojimas buvo sustabdytas.

Panaikinus pripažinimo pažymėjimo galiojimą [Radiacinės saugos įstatymo](#) 28 straipsnio 15 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytais atvejais, branduolinės energetikos objekto dozimetrijos tarnyba gali kreiptis dėl naujo pripažinimo pažymėjimo išdavimo ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo pripažinimo pažymėjimo galiojimo panaikinimo dienos.

Poveikio priemonių, taikomų branduolinės energetikos objektų dozimetrijos tarnyboms, taikymo procedūras reglamentuoja:

1) [Radiacinės saugos įstatymas](#) (28 straipsnio 11–17 ir 19 dalys);

2) [BSR-1.1.4-2017](#) (taikomas tik teikiant privalomus vykdyti nurodymus pašalinti nustatytus teisės aktų, reglamentuojančių branduolinės energetikos objektų dozimetrijos tarnybų pripažinimo reikalavimus, pažeidimus).

Įspėjimas apie galimą branduolinės energetikos srities veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais radiacinės saugos eksperto pažymėjimo galiojimo sustabdymą, eksperto pažymėjimo galiojimo sustabdymas, panaikinimas

VATESI, nustačiusi, kad fizinis asmuo (branduolinės energetikos srities veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais radiacinės saugos ekspertas), turintis VATESI nustatyta tvarka išduotą eksperto pažymėjimą (toliau – eksperto pažymėjimas), nevykdė [Radiacinės saugos įstatymo](#) 29 straipsnio 8 dalyje nurodytos pareigos, raštu *įspėja* fizinį asmenį, turintį eksperto pažymėjimą, apie galimą eksperto pažymėjimo galiojimo sustabdymą ir nustato ne trumpesnę kaip 30 kalendorinių dienų nuo įspėjimo apie galimą eksperto pažymėjimo galiojimo sustabdymą gavimo dienos terminą pažeidimui pašalinti. Fizinis asmuo, turintis eksperto pažymėjimą, per nustatytą terminą pašalinęs pažeidimą, turi apie tai iki termino pažeidimui pašalinti pabaigos raštu pranešti VATESI ir pateikti paaiškinimą, kaip pažeidimas buvo pašalintas, ir dokumentus, patvirtinančius, kad pažeidimas buvo pašalintas. VATESI nustatytas terminas pažeidimui pašalinti gali būti pratęstas ne ilgiau kaip vienam mėnesiui nuo dokumentų gavimo dienos, jeigu fizinis asmuo, turintis eksperto pažymėjimą, dėl objektyvių aplinkybių per nustatytą terminą negali pašalinti pažeidimo ir pateikia motyvuotą prašymą pratęsti terminą pažeidimui pašalinti.

VATESI *sustabdo* eksperto pažymėjimo galiojimą, jeigu fizinis asmuo, turintis eksperto pažymėjimą, įspėtas apie galimą eksperto pažymėjimo galiojimo sustabdymą dėl [Radiacinės saugos įstatymo](#) 29 straipsnio 9 dalyje nurodyto pažeidimo, per VATESI nustatytą terminą šio pažeidimo nepašalino arba nepranešė VATESI apie pažeidimo pašalinimą.

VATESI *panaikina* eksperto pažymėjimo galiojimą, jeigu fizinis asmuo, turintis eksperto pažymėjimą:

1) per VATESI nustatytą terminą nepašalino pažeidimo, dėl kurio [Radiacinės saugos įstatymo](#) 29 straipsnio 10 dalies 1 punkte nurodytu atveju buvo sustabdytas eksperto pažymėjimo galiojimas;

2) toliau patarė ir teikė konsultacijas veiklos vykdytojui radiacinės saugos klausimais, nurodytais [Branduolinės saugos reikalavimuose BSR-1.9.6-2018 „Branduolinės energetikos srities veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais radiacinės saugos eksperto pripažinimas ir šios veiklos vykdytojų konsultavimosi su radiacinės saugos ekspertu pareigos“](#), patvirtintuose VATESI viršininko 2018 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. 22.3-204 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.9.6-2018 „Branduolinės energetikos srities veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais radiacinės saugos eksperto pripažinimas ir šios veiklos vykdytojų konsultavimosi su radiacinės saugos ekspertu pareigos“ patvirtinimo“, jeigu eksperto pažymėjimo galiojimas buvo sustabdytas.

Panaikinus eksperto pažymėjimo galiojimą [Radiacinės saugos įstatymo](#) 29 straipsnio 12 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytais atvejais, fizinis asmuo gali kreiptis dėl naujo eksperto pažymėjimo išdavimo ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo eksperto pažymėjimo galiojimo panaikinimo dienos.

Įspėjimo apie galimą eksperto pažymėjimo galiojimo sustabdymą, eksperto pažymėjimo galiojimo sustabdymo, panaikinimo procedūras reglamentuoja [Radiacinės saugos įstatymas](#) (29 straipsnio 9–14 dalys).

Leidimo vežti radioaktyvias medžiagas ar standartinio dokumento galiojimo panaikinimas

VATESI *panaikina* leidimo vežti radioaktyvias medžiagas ar standartinio dokumento galiojimą, jeigu leidimo vežti radioaktyvias medžiagas ar standartinio dokumento turėtojas per VATESI nustatytą terminą nepašalino radioaktyviųjų medžiagų vežimo reikalavimų, nustatytų sveikatos apsaugos ministro ir VATESI, ir (ar) radiacinės saugos reikalavimų, nustatytų sveikatos apsaugos ministro patvirtintuose teisės aktuose, reglamentuojančiuose radiacinę saugą, arba fizinės saugos reikalavimų, nustatytų VATESI patvirtintuose teisės aktuose, reglamentuojančiuose fizinę saugą, pažeidimų, nustatytų vykdant priežiūrą.

Panaikinus leidimo vežti radioaktyvias medžiagas ar standartinio dokumento galiojimą [Radiacinės saugos įstatymo](#) 30 straipsnio 10 dalies 2 punkte nurodytais atvejais, asmenys gali kreiptis dėl naujo leidimo vežti radioaktyvias medžiagas išdavimo arba standartinio dokumento patvirtinimo ar suderinimo ne anksčiau kaip po 3 mėnesių nuo leidimo vežti radioaktyvias medžiagas ar standartinio dokumento galiojimo panaikinimo dienos.

Leidimo vežti radioaktyvias medžiagas ar standartinio dokumento galiojimo panaikinimo procedūras reglamentuoja [Radiacinės saugos įstatymas](#) (30 straipsnio 10–11 dalys).

Poveikio priemonės, taikomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksu

Vadovaujantis [Administracinių nusižengimų kodeksu](#) (toliau – ANK), fiziniams asmenims skiriamos *administracinės nuobaudos (įspėjimas, bauda)* ir *administracinio poveikio priemonė – turto konfiskavimas*, kuris gali būti skiriamas kartu su administracine nuobauda ([ANK](#) 47 straipsnio 3 dalyje, 127 straipsnio 1 ir 2 dalyse, 245 straipsnyje nurodytų administracinių nusižengimų atveju).

Administraciniai nusižengimai, už kuriuos administracinių nusižengimų protokolus surašo VATESI, nurodyti šiuose [ANK](#) straipsniuose:

1) 47 straipsnio 3 dalyje (radioaktyviųjų medžiagų įvežimas į Lietuvos Respubliką, išvežimas iš Lietuvos Respublikos, vežimas tranzitu ar vežimas Lietuvos Respublikoje be nustatyta tvarka išduoto leidimo);

2) 127 straipsnio 1 ir 2 dalyse (vertimasis komercine, ūkine, finansine ar profesine veikla neturint licencijos (leidimo) veiklai, kuriai reikalinga licencija (leidimas), ar kitokiu neteisėtu būdu ir šio administracinio nusižengimo padarymas pakartotinai);

3) 141 straipsnyje ([Lietuvos Respublikos strateginių prekių kontrolės įstatymo](#) ir kitų teisės aktų pažeidimas);

4) 242 straipsnyje (teršalų išmetimas į aplinkos orą);

5) 245 straipsnyje (aplinkos teršimas radioaktyviosiomis medžiagomis);

6) 320 straipsnyje (branduolinės saugos, branduolinės energetikos objektų, branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinės saugos, radiacinės saugos verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais ir branduolinių medžiagų apskaitos ir kontrolės norminių ar kitų teisės aktų nevykdymas ar pažeidimas);

7) 322 straipsnyje (VATESI pareigūnų teisėtų reikalavimų (privalomų vykdyti nurodymų) nevykdymas ar kitoks kliudymas atlikti jiems pavestas pareigas);

8) 359 straipsnyje (statinio (jo patalpų) naudojimas pažeidžiant nustatytus reikalavimus ir (ar) naudojimas ne pagal paskirtį);

9) 360 straipsnyje (statinio naudotojo pareigų nevykdymas ir statinių techninę priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas);

10) 505 straipsnyje (kliudymas įstatymų įgaliotiems pareigūnams įgyvendinti jiems suteiktas teises ar atlikti pavestas pareigas, jų teisėtų reikalavimų ar nurodymų ir kolegialių institucijų ar valstybės pareigūnų sprendimų nevykdymas);

11) 507 straipsnyje (valstybės politiko, valstybės pareigūno, valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens garbės ir orumo pažeminimas);

12) 546 straipsnyje (tyčinis antspaudo (plombos) sugadinimas arba nuplėšimas).

Administracinių nusižengimų bylas nagrinėja VATESI arba teismas (atsižvelgiant į tai, kaip nurodyta [ANK](#) 614 straipsnyje).

Vadovaujantis [ANK](#) 41 straipsniu, administracinės nuobaudos paskyrimas neatleidžia administracinį nusižengimą padariusio asmens nuo pareigos, už kurios nevykdymą buvo paskirta administracinė nuobauda, vykdymo.

Baudžiamoji atsakomybė

VATESI viršininkas gali inicijuoti *baudžiamąjį procesą* fiziniam ar juridiniam asmeniui, kilus įtarimų, kad nustatytas pažeidimas turi nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių (informacija apie nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių turinčią veiką perduodama ikiteisminio tyrimo institucijoms).

Su veikla branduolinės energetikos srityje susijusios [Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso](#) nuostatos:

1) 202 straipsnis (neteisėtas vertimasis ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla);

2) 249¹ straipsnio 3 ir 4 dalys (grupių, kurių tikslas – daryti teroristinius nusikaltimus, kūrimas ir veikla; dalyvavimas radioaktyviosiomis medžiagomis ginkluotos teroristinės grupės veikloje; tokios grupės kūrimas ar vadovavimas jai);

3) 250 straipsnis (teroro aktas);

4) 256 straipsnis (neteisėtas disponavimas branduolinėmis ar radioaktyviosiomis medžiagomis arba kitais jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais);

5) 256⁽¹⁾ straipsnis (grasinimas panaudoti ar kitaip paveikti arba neteisėtai įgyti branduolines ar radioaktyviasias medžiagas arba kitus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius);

6) 256² straipsnis (branduolinių ar radioaktyviųjų medžiagų arba kitų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių kontrabanda);

7) 257 straipsnis (teisėto disponavimo branduolinėmis ar radioaktyviosiomis medžiagomis arba kitais jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais taisyklių pažeidimas);

8) 257¹ straipsnis (įrenginių sprogstamosioms medžiagoms, sprogmenims ar radioaktyviosioms medžiagoms gaminti gaminimas arba jų gamybos technologijų ar instrukcijų rengimas ar platinimas).
